

# บทนำ

ขายนักเล่นแร่แปรธาตุหยิบหนังสือที่ใครคนหนึ่งในห้องคาราวานนำติดตัวมาขึ้นมาดู เป็นหนังสือไม่มีปก แต่เขาสามารถระบุชื่อผู้แต่งได้ว่าเป็น ออสการ์ ไวลด์ ขณะที่กำลังเปิดไปดูตามหน้าต่างๆ อยู่ นั้น เขาพบเรื่องเล่าเกี่ยวกับนาร์ซิสซัส

เขารู้จักตำนานเกี่ยวกับนาร์ซิสซัส เด็กหนุ่มรูปงามที่ทุกๆ วันจะเอาแต่นั่งเพ่งมองความงามของตัวเองอยู่ริมสระน้ำแห่งหนึ่ง หลงใหลในรูปลักษณ์ของตนจนอยู่มาวันหนึ่งตกลงไปในสระและจมน้ำตาย ตรงที่ที่เขาตกลงไป ดอกไม้ดอกหนึ่งงอกขึ้นมา และเรียกกันว่าดอกนาร์ซิสซัส

แต่เรื่องเล่าของออสการ์ ไวลด์ไม่ได้จบลงเช่นนั้น

ออสการ์ ไวลด์บอกว่าตอนที่นาร์ซิสซัสเสียชีวิต โอรีอาดีส หรือเหล่าเทพธิดาแห่งพงไพรได้มาเห็นสระน้ำจึงกลายเป็นหนองน้ำแห่งน้ำตารสเค็ม

“ท่านรำไห้เพราะเหตุใดเล่า” โอรีอาดีสถาม

“เรารำไห้ให้กับนาร์ซิสซัส” สระน้ำตอบ

“เช่นนั้นเอง เราไม่แปลกใจเลยที่ท่านร้องไห้ให้กับนาร์ซิสซัส” เหล่าเทพธิดากล่าวต่อ “จะว่าไปแล้ว แม้ว่าเราทุกองค์จะวิ่งตามเขาไปทั่วทั้งราวป่า แต่ท่านเป็นผู้เดียวที่ได้มีโอกาสเพ่งมองความงดงามของเขาอย่างใกล้ชิด”

“นาร์ซิสซัสรูปงามหรือ” สระน้ำถาม

“ผู้ใดจะรู้เรื่องนี้ดีไปกว่าท่านเล่า” เหล่าเทพธิดาตอบด้วยรู้สึกแปลกใจ

“ก็เขาก็มหน้าอยู่ริมฝั่งของท่านทุกวัน”

สระน้ำเงยบไปพักหนึ่ง สุดท้ายก็กล่าวว่า

## 14 ขุมทรัพย์สุดปลายฝัน

“เราร้องไห้ให้กับนาร์ซิสซัส แต่เราไม่เคยรู้เลยว่าเขารูปงาม

“เราร้องไห้ให้กับนาร์ซิสซัส เพราะทุกครั้งที่เขาอยู่บนริมฝั่งของเรา เราสามารถมองเห็นความงามของเราเองที่สะท้อนอยู่ลึกกลงไปในดวงตาของเขา”

“ช่างเป็นเรื่องที่สวยงามอะไรเช่นนี้” ชายนักเล่นแร่แปรธาตุเอ่ย

ตอนที่

หนึ่ง

จวนจะมีต๋ำแล้ว เด็กหนุ่มชื่อซานตืออาโกต๋องฝูงแคะ  
ของเขามาถึงหน้าโบสถ์รกร้างหลังหนึ่ง เพดานหลังคาโบสถ์ทรุดลงมาหลาย  
ปีแล้ว และมีต้นไซคามอร์\* ขนาดใหญ่ต้นหนึ่งขึ้นตรงบริเวณที่เมื่อก่อนเป็น  
ห้องสักการภักดิ์

เขาตัดสินใจค้างแรมที่นั่น จัดแจงให้แคะเข้าทางประตูที่รกรักหักพัง  
แล้วหลังจากนั้นก็วางแผ่นไม้สองสามแผ่นขวางไว้ เพื่อที่แคะจะได้ไม่หนีออก  
ไปในตอนกลางคืน แม้ว่าแถบนั้นไม่มีหมาป่า แต่มีอยู่ครั้งหนึ่งที่แคะตัวหนึ่ง  
หนีออกไปตอนกลางคืน และวันรุ่งขึ้นเขาต้องเสียเวลาตามหาแคะพลัดฝูง  
ตัวนั้นตลอดทั้งวัน

เขาเอาเสื้อคลุมปูพื้น แล้วล้มตัวลงนอน ใช้หนังสือที่เพิ่งจะอ่านจบ  
หนุนต่างหมอน ก่อนหลับ เขานึกขึ้นมาได้ว่าจะต้องเริ่มอ่านหนังสือเล่มที่  
หนากว่านี้ ใช้เวลานานกว่าจะอ่านจบ แต่เนยามคำคืนจะเป็นหมอนที่หนุน  
สบายกว่านี้

เขาคู้ตัวแต่ยังไม่สว่าง แหงนมองข้างบน เห็นดวงดาวสว่างไสวผ่าน  
เพดานหลังคาที่จะพังมีพังแหล่

“อยากจะหลับต่ออีกสักหน่อย” เขาคิด เขาฝันเหมือนอาทิตย์ที่แล้ว  
และตื่นก่อนจะฝันจบเหมือนคราวก่อน

---

\* ไม้ผลชนิดหนึ่งอยู่ในตระกูลมะเดื่อ

เขาลุกจากที่นอน ตื่นเหล้าอ่อนอีกหนึ่ง แล้วคว้าไม้มาเริ่มปลุกแกะที่ยังหลับกันอยู่ เขาสังเกตว่าพอเขาตื่น แกะส่วนใหญ่จะเริ่มตื่นตาม ราวกับว่ามีพลังงานลึกลับบางอย่างเชื่อมโยงชีวิตของเขากับชีวิตของบรรดาแกะเหล่านั้น ซึ่งเดินทางตะลอนๆเพื่อหาอาหารและน้ำกับเขามาสองปีแล้ว “พวกมันคุ้นเคยกับเรามากจนรู้ตารางเวลาของเรา” เขาพูดเบาๆ ใคร่ครวญอยู่ครู่หนึ่ง และคิดว่าอาจจะตรงกันข้ามก็ได้คือ “เขาต่างหากที่คุ้นเคยกับตารางเวลาของแกะ”

แต่ก็มีบางตัวที่ชี้เขายู่สักหน่อย เด็กหนุ่มไม่ใช้ไม้กระทุ้งปลุกพวกมันทีละตัว โดยเรียกชื่อของมันด้วย เขาเชื่อมาตลอดว่าแกะสามารถเข้าใจสิ่งที่เขาพูด ด้วยเหตุนี้ บางครั้งบางครั้งเขาจะอ่านหนังสือบางตอนที่เขาประทับใจให้พวกมันฟัง หรือพูดกับมันเรื่องความโดดเดี่ยว และความสุขของการเป็นเด็กเลี้ยงแกะในท้องทุ่ง หรือไม่ก็แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสารพัดเหตุการณ์ล่าสุดที่เขาได้พบเห็นตามเมืองต่างๆที่เขาเดินทางผ่าน

แต่สองวันมานี้ หัวข้อสนทนาของเขาแทบจะมีอยู่เรื่องเดียว คือเรื่องเด็กสาว บุตรีของพ่อค้าที่อาศัยอยู่ในเมืองที่เขาจะไปถึงในอีกสี่วันข้างหน้า เขาเคยไปที่นั่นแค่ครั้งเดียวเมื่อปีกลาย พ่อค้าเป็นเจ้าของร้านขายผ้าแห่งหนึ่ง และชอบให้ตัดขนแกะให้เห็นต่อหน้า เพื่อหลีกเลี่ยงขนแกะปลอม เพื่อนคนหนึ่งเป็นคนพาเขาไปที่ร้าน เขาจึงด้อนแกะของเขาไปที่นั่น

“ผมอยากจะขายขนแกะสักหน่อยครับ” เขาเอ่ยกับพ่อค้า

วันนั้นลูกค้าแน่นร้าน พ่อค้าจึงขอให้เขาคอยถึงตอนบ่าย เขานั่งลงบนทางเดิน แล้วหยิบหนังสือในถุงย่ามออกมา

“ฉันไม่ยกักรู้ว่าพวกคนเลี้ยงแกะก็อ่านหนังสืออีกด้วย” เสียงผู้หญิงเสียงหนึ่งดังขึ้นใกล้ตัว

หล่อนเป็นเด็กสาวหน้าตาแบบคนแถบอันดาลูเซีย ผมหยักศกสีดำขลับดวงตาชวนให้นึกถึงผู้พิชิตแขกมัวร์ในสมัยโบราณอยู่ไกลๆ

“ก็เพราะว่าพวกแกะสอนอะไรมากกว่าที่หนังสือสอนนะสิ” เด็กหนุ่มตอบ พวกเขาพูดคุยกันอยู่นานกว่าสองชั่วโมง หล่อนบอกว่าตัวหล่อนเป็นลูกสาวของพ่อค้า หล่อนพูดถึงวิถีชีวิตในชนบท ที่แต่ละวันก็เหมือนกัน เด็กหนุ่มเลี้ยงแกะเล่าเรื่องราวบรรดาทุ่งหญ้าของแคว้นอันดาลูเซีย สิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ ที่เขาได้พบเห็นตามเมืองต่างๆ ที่ไปมา รู้สึกดีใจที่ไม่ต้องสนทนากับแกะอยู่ตลอดเวลา

“เธอเรียนหนังสือมาจากไหนหรือ” เด็กสาวถามเขาในตอนหนึ่ง

“ก็เหมือนกับคนอื่นๆ ทุกคนนั่นแหละ” เด็กหนุ่มตอบ “ฉันเรียนที่โรงเรียน”

“แล้วในเมื่อเธออ่านหนังสือออก ทำไมเธอถึงเป็นแค่คนเลี้ยงแกะล่ะ”

เด็กหนุ่มพูดเฉไปเพื่อจะได้ไม่ต้องตอบคำถามนั้น เขาแน่ใจว่าเด็กสาวจะไม่มีวันเข้าใจ เขาเล่าเรื่องการเดินทางของเขาต่อ ทำให้ดวงตาชาว

มัวร์เล็กๆ คุนั้นเปิดๆ ปิดๆ ด้วยความพิศวงสงสัย ยิ่งเวลาผ่านไป เด็กหนุ่มเริ่มไม่ยอมให้วันนั้นสิ้นสุดลงเลย เขาอยากให้บิดาของเด็กสาวมีฐานะรุ่งเรืองไปอีกนาน และสั่งให้เขาคอยไปอีกสามวัน เขารู้ว่าตัวเองกำลังรู้สึกบางอย่างที่ไม่เคยรู้สึกมาก่อน นั่นคือ ความต้องการจะอาศัยอยู่ในเมืองเดียวกันนั้นตลอดไป เมืองเดียวกับเด็กสาวผมดำลับ เมื่อมีเธออยู่ข้างกาย วันเวลาของเขาจะไม่มีวันเหมือนเดิม

แต่ในที่สุดพ่อค้าก็ออกมา แล้วสั่งให้เขาตัดขนแกะให้สัตว์ หลังจากนั้นก็ชำระเงินค่าขนแกะ และขอให้เขากลับมาใหม่ในปีหน้า



ตอนนี้เหลือเวลาอีกเพียงสี่วันเท่านั้นเขาก็จะไปถึงหมู่บ้าน  
นั้นแล้ว เขาตื่นเต้น และในขณะที่เดียวกันก็ไม่มั่นใจ ด้วยเกรงว่าเด็กสาวอาจ  
จะลืมเขาเสียแล้ว เพราะคนเลี้ยงแกะหลายคนแวะไปขายขนแกะที่นั่น

“ไม่สำคัญหรอก” เด็กหนุ่มพูดกับแกะของเขา “เราก็รู้จักเด็กผู้หญิงที่  
เมืองอื่นเหมือนกัน”

แต่ลึกๆในใจ เขารู้ซึ่งว่าสำคัญ และรู้ว่าทั้งคนเลี้ยงแกะ กะลาสีเรือ  
คนเร่ขายของ ต่างก็รู้จักเมืองที่พวกเขาอาจพบใครสักคนที่จะทำให้พวกเขา  
ลืมความสุขของการได้เดินทางในโลกนี้อย่างไม่มีห่วง

ท้องฟ้าเริ่มสว่างเรืองรอง เด็กหนุ่มต้อนแกะของเขาไปทางทิศเดียวกับดวงอาทิตย์ “พวกมันไม่เคยต้องตัดสินใจ” เขาคิด “อาจจะด้วยเหตุนี้กระมัง จึงแกะติดเราแฉดตลอดเวลา” สิ่งจำเป็นประการเดียวที่พวกแกะรู้จักคือน้ำและอาหาร トラบไตที่เด็กหนุ่มยังรู้จักบรรดาทุ่งหญ้าที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดในอันดาลูเซีย トラบนั้นแกะก็จะเป็นเพื่อนของเขาอยู่เสมอ แม้ว่าทุกๆ วันจะเหมือนๆ กัน คือมีชั่วโมงอันยาวนานที่คืบคลานอยู่ระหว่างดวงอาทิตย์ขึ้นและดวงอาทิตย์ตก แม้ว่าพวกแกะจะไม่เคยได้อ่านหนังสือเลยแม้แต่เล่มเดียวในช่วงชีวิตสั้นๆ ของมัน ทั้งยังไม่รู้ภาษาของผู้คนที่บอกเล่าข่าวคราวความเคลื่อนไหวในหมู่บ้านต่างๆ พวกมันก็พึงพอใจอยู่กับน้ำและอาหาร และนั่นก็เพียงพอแล้ว โดยพวกมันมีน้ำใจให้ชนและบางครั้งก็ให้เนื้อเป็นสิ่งตอบแทน

“หากวันนี้เราเกิดกลายเป็นสัตว์ประหลาดตัวหนึ่ง แล้วคิดจะฆ่าพวกมันทีละตัวๆ พวกมันคงจะรู้จักต่อเมื่อถูกกำจัดไปเกือบหมดฝูงแล้ว” เด็กหนุ่มคิด “เพราะพวกมันเชื่อใจเรา จนลืมนึกถึงสัญชาตญาณของตนเอง เพียงเพราะว่าฉันพาพวกมันไปหาอาหารและแหล่งน้ำ”

เด็กหนุ่มเริ่มรู้สึกแปลกใจกับความคิดของตัวเอง โบสถ์ที่มีต้นไซคามอร์ขึ้นอยู่ข้างในอาจจะเป็นโบสถ์ผีสิง จึงได้ทำให้เขาฝันเรื่องเดียวกันเป็นครั้งที่สอง และกำลังทำให้เขาโมโหเพื่อนร่วมทางของเขา ที่ช่างเชื่อสัจย์กับเขา มาตลอด เขาค้มเหล่าอุงุ่นที่เหลือนิดหน่อยจากอาหารม้อเย็นเมื่อคืนแล้ว

กระซิบเสื้อคลุมแนบกับลำตัว เขารู้ว่าอีกสองสามชั่วโมงถัดจากนี้ เมื่อดวงอาทิตย์ตั้งฉากจะร้อนระอุเสียจนเขาไม่อาจต้อนแกะออกไปตามท้องทุ่งได้ ฤดูร้อนเป็นช่วงเวลาที่ว่าทั้งสเปนจะพากันหลับใหล

อากาศจะร้อนไปจนถึงตอนกลางคืน ตลอดช่วงนี้เขาต้องแบกเสื้อคลุมของเขาไปด้วย แต่พอคิดจะปั่นเรื่องน้ำหนักของเสื้อ เขาเป็นต้องนึกขึ้นได้ว่า เพราะมันนั่นแหละ เขาจึงไม่รู้สึกหนาวในตอนเช้า

“พวกเราต้องเตรียมพร้อมอยู่เสมอเพื่อรับมือกับความแปรปรวนของอากาศ” เขาคิด และรู้สึกขอบคุณน้ำหนักของเสื้อคลุม

เสื้อคลุมมีเหตุผลของมัน เด็กหนุ่มก็เช่นเดียวกัน สองปีที่เขาได้เดินทางไปที่ทั่วที่ราบในอันดาลูเซีย เขาจำเมืองต่างๆในแถบนั้นได้หมดแล้ว และนี่เป็นเหตุผลประการสำคัญในชีวิตของเขา คือการเดินทางนั่นเอง คราวนี้เขากำลังคิดว่าจะอธิบายให้เด็กสาวฟัง ว่าทำไมคนเลี้ยงแกะธรรมดาๆ คนหนึ่งจึงอ่านหนังสือออก นั่นเพราะเขาได้เข้าเรียนที่โรงเรียนศาสนาแห่งหนึ่ง ครั้นอายุสิบหกปี บิดามารดาของเขาอยากให้เขาเป็นพระ เพราะนับเป็นความภูมิใจอย่างสูงของครอบครัวชาวนายากจนครอบครัวหนึ่ง ที่ทำงานเพียงเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง ซึ่งก็เหมือนกับบรรดาแกะทั้งหลาย เขาเรียนละติน ฝรั่งเศส และเทววิทยา แต่เขาใฝ่ฝันที่จะรู้จักโลกมาตั้งแต่เด็ก และสิ่งนี้มีความสำคัญมากเสียยิ่งกว่าการได้รู้จักกับพระเจ้า หรือบรรดาบาปทั้งปวงของมนุษย์ บ่ายวันหนึ่ง เมื่อกลับไปเยี่ยมบ้าน เขาจึงรวบรวมความกล้า และบอกผู้เป็นบิดาว่าเขาไม่อยากเป็นพระ แต่เขาอยากจะได้เดินทาง